

of participants in the educational process, their personal communication in joint educational and cognitive activities, as well as the objective need of students for cooperation and their subjective need for communication, mutual influence and mutual responsibility, coordination and coherence of actions, mutual understanding between participants didactic game in the process of acquiring knowledge.

To sum up, it can be confidently asserted that the use of lexical didactic games in a foreign language lesson is of a high methodological potential in the system of foreign language teaching aids, positively influencing the development of students' cognitive interests, contributing to the conscious acquisition of a foreign language and the development of schoolchildren's lexical skills. The use of didactic games in the study of a foreign language in elementary grades is an effective method that contributes to increasing motivation, enriching vocabulary, developing speaking skills, and expanding the worldview of students.

LITERATURE

1. Актуальні проблеми та стратегії розвитку початкової освіти: матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (18 травня 2023 року). Рівне: РДГУ, 2023. 196 с.
2. Литвин А. В. Завдання медіа освіти в контексті підвищення якості професійної підготовки. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2009. № 4. С. 9-21.
3. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. Іноземні мови. 2010. №4. С. 16-23.
4. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1–2 та 3–4 класи. Київ: Видавництво «Світоч», 2019. 336 с.
5. Farrell S. C. Thomas and Jacobs M. George. Essentials for Successful English Language Teaching. Great Britain : MPG Book Group Ltd. 153 p.
6. Nation I.S.P. Teaching and Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. URL: <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam031/2001269892.pdf> (date accessed: 29.12.2023).

Баранцев Ярослав

Науковий керівник – проф. Косович Ольга

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ГНУЧКИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вступ. У сучасному лінгводидактичному дискурсі науковці дедалі більшої уваги надають формуванню та розвитку в суб'єктів навчання т. зв. гнучких (м'яких) навичок (англ. *soft skills*), що за їх допомогою можна було б цілком успішно реалізувати власний потенціал у подальшій професійній діяльності незалежно від фаху. Водночас констатуємо невинне зростання ступеня зацікавленості освітньої спільноти в інтеграції засад формування в майбутніх учителів іноземних мов, зокрема французької, тих навичок і компетентностей, наявність яких відповідала б викликам доби та які могли б у суттєвий спосіб підвищити вмотивованість педагогів, а відтак й ефективність робочого процесу в межах закладу освіти. На нашу думку, такий процес має спиратися на інноваційний досвід залучення відповідних інтерактивних навчальних технологій до освітнього процесу.

Мета нашої розвідки полягає у висвітленні методичних аспектів формування та розвитку гнучких навичок у майбутніх учителів французької мови з використанням інтерактивних технологій. Конкретніше, об'єктом дослідження постає процес формування гнучких навичок у студентів спеціальності 014 «Середня освіта (Французька мова і література)», а його предметом – інтерактивні технології формування згаданих навичок у майбутніх учителів французької мови закладів загальної середньої освіти.

Основний текст. Філософські й теоретико-методологічні підвалини феномена гнучких навичок почали набувати системних рис із другої половини ХХ століття, коли дослідники зосередили увагу на розвиткові теорії менеджменту. Відтоді засвідчилася тенденція до активного вивчення потенціалу гнучких навичок щодо поліпшення результативності роботи працівників. Не буде перебільшенням сказати, що від початку нового тисячоліття й донині концепція «soft skills» становить одну з провідних детермінант синергетичної взаємодії освіти й інновацій у контексті нагальної потреби в усебічній підготовці висококваліфікованих фахівців,

зокрема вчителів французької мови як однієї з міжнародних. Щодо цього на Всесвітньому економічному форумі, який відбувся 2016 року, провідні організації та компанії світу розробили перелік навичок, які в майбутньому мали б знадобитися фахівцям, аби ті були успішними й конкурентоспроможними [5].

Звернімося до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225), згідно з яким мета професійної діяльності вчителя полягає в «організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти [...] шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання» [2]. Аналіз згаданого документа дає підстави для висновку, що в ньому послідовно зазначені компетентності, які цілком можна віднести до сфери навичок XXI століття.

Щоправда, необхідно зауважити, що питання типологізації таких навичок досі перебуває в полі актуальних наукових проблем, які потребують розв'язання; з огляду на це знаходимо різні підходи до класифікації навичок і компетентностей, які, до того ж, отримують відмінні назви залежно від аналізованого джерела (гнучкі навички, метанавички, трансверсальні компетентності тощо). Показовими в цьому плані є «Португальські рамки ключових компетентностей для початкового та базового рівнів освіти (освіта дорослих)», у яких чітко розмежовано «жорсткі», або ж професійні, «гнучкі» та метанавички [4, с. 607]. На основі узагальнення теоретичних положень, які були висвітлені в дослідженнях українських і зарубіжних науковців (О.Г. Глазунова, Т.В. Волошина, В.І. Корольчук, Н.І. Федоренко, М. М. Роблес, А. К. Тулумаκος, І. Балцар, К. Кенні, Е. Бірн, Т. Гуаран, К. Чаппеї та ін.), пропонуємо в межах нашого дослідження послуговуватися типологією базових навичок (або т. зв. навичок XXI століття), що охоплює чотири підсистеми трансверсальних компетентностей майбутніх учителів французької мови (емоційна, комунікативна, управлінська, інформаційно-аналітична), до яких уходять власне гнучкі, зокрема соціально-емоційні, навички (як-от адаптивність, емпатія, керування часом) і метанавички (наприклад, адекватна самооцінка та самомотивація), з-поміж останніх – метакогнітивні навички (планування своєї діяльності, цілепокладання, критичне мислення тощо).

Як основний засіб формування гнучких й інших навичок у студентів розглядаємо інтеграцію окремих систем вправ і завдань до процесу викладання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти. Відповідно до визнаних у лінгводидактиці підходів і критеріїв класифікації, таких як спрямованість на прийом або видачу інформації та комунікативність [1, с. 183], розроблені в нашому дослідженні вправи є переважно продуктивними та комунікативними. Пропонуємо звернутися до прикладу інтерактивної вправи, яка покликана розвивати в студентів емпатію (емоційний інтелект) як загальну здатність розуміти іншу людину, її переживання та почуття [3, с. 365].

Інструкція: Chaque participant(e) doit prendre une carte sur laquelle un rôle spécifique lui sera attribué. Il faut se diviser en plusieurs groupes de deux individus. Puis, chacun(e) passera de 5 à 10 minutes à réfléchir sur les réponses à donner en jouant, une fois la préparation terminée, des dialogues avec son interlocuteur ou interlocutrice. Le but de l'activité est de jouer son rôle de manière aussi naturelle que possible. On distinguera deux types de rôles : a) un(e) élève/collègue qui évoque une difficulté liée à ses études/son travail ; b) un(e) enseignant(e) qui manifeste de l'empathie et soutient l'autre personne en fonction du contexte. Il y a un minimum de trois microdialogues : vous pouvez bien utiliser les expressions suivantes. Après avoir terminé toutes les préparations, chaque groupe jouera ses dialogues devant les autres étudiant(e)s.

У поданій вправі кожен(-а) студент(-ка) має взяти картку із зазначеною на ній роллю. Згодом студенти розподіляються за парами, у яких вони мають обміркувати репліки, що невдовзі мали б увійти до цілісних діалогів (передбачене надання опори у вигляді взірців реплік). Мета вправи – зіграти свою роль у якнайприродніший спосіб. У межах вправ розрізняємо два типи ролей: а) учень/учениця / колега, який(-а) описує проблему, що стосується до його / її навчання чи роботи; б) учитель(-ка), який(-а) висловлює співчуття першій особі відповідно до ситуації. Мінімальна кількість мікродіалогів – три. Після підготовки всі пари по чергову презентують розроблені діалоги всій групі. За спрямованістю на прийом / видачу інформації та комунікативністю вправа є продуктивною та комунікативною. За видом вона становить рольову гру та належить до тематичного циклу «Le système éducatif». Зрештою,

аналогічні вправи можна пропонувати для розвитку й інших гнучких навичок із залученням таких інтерактивних технологій і методів, як рольова гра, дебати, «Ажурна пилка», створення проєктів, «SMART» тощо.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що формування та розвиток гнучких навичок є необхідною складовою підготовки майбутніх учителів французької мови. Упровадження цієї концепції до освітнього процесу має допомогти студентам стати більш адаптивними, ефективними й готовими до сучасних викликів ринку праці. На цій підставі можна рекомендувати інтегрування інтерактивних методів, опосередкованих спеціальними системами вправ, що сприяли б розвитку в здобувачів освіти соціальних навичок, а також заохочувати їх до постійного самовдосконалення та рефлексії. Перспективи дослідження вбачаємо в розробленні методичних рекомендацій щодо оцінювання рівня сформованості в здобувачів освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (Французька мова і література)» гнучких навичок, що належать до запропонованої їхньої типології.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 30.10.2024).
3. APA Dictionary of Psychology. 2nd ed. Washington, DC : American Psychological Association, 2007. 1221 p.
4. International Handbook of Metacognition and Learning Technologies / ed. by R. Azevedo, V. Alevén. New York: Springer, 2013. 721 p.
5. Ten 21st-century skills every student needs. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/03/21st-century-skills-future-jobs-students/> (accessed October 30, 2024).

Погода Надія

Науковий керівник – доц. Гупка-Макогін Надія

INTERACTIVE TECHNOLOGIES AS MEANS OF ENGLISH-SPEAKING COMPETENCE FORMATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

The main features of speaking as a productive type of speech activity are motivation (the need for communication), purposefulness (the goal of communication), situational context (the content and conditions of communication), pace, and heuristics (spontaneity and unpredictability of actions) [7, p. 77].

The article aims to theoretically substantiate interactive technologies as a means of English-speaking competence formation of secondary school students.

Speaking is an important language learning skill that is difficult to master or teach. There are many reasons why speaking skills are not developed in general education school classes. If oral tasks are not part of the tests, teachers may not prioritize speaking. Another reason lies in the teaching methods. A teacher might use materials that focus primarily on writing skills and the accuracy of grammatical structures. Thus, even the communicative teaching method can be limited to improving only writing, reading, and listening skills [8, p. 96].

Speaking can be taught through various competencies: communicative competence, linguistic competence, sociolinguistic competence, and pragmatic competence. The pragmatic context determines the appropriate sociolinguistic language that can be used in a given situation, while linguistic competence provides the language resources for speaking.

Speech activity is “an active, purposeful, language-mediated, and situation-driven process of receiving and delivering a speech message in the interaction between people” [5, p. 59].

Linguists distinguish three concepts: language, speech, and speech activity. Language is the primary means of human communication and the transmission of information from one person to another. Speech is how we use language in the communication process. Speech activity encompasses both language and speech including the internal means of its realization.